

RIZIK-UDES-VANREDNA SITUACIJA

- **Rizik** predstavlja određenu opasnost, neizvesnost, gubitak, dakle neki budući, neizvestan događaj koji može imati i neželjne posledice.
- Iznenadni događaj koji izaziva štetu ili povredu definiše udes. Za razliku od rizika, **udes uvek podrazumeva gubitak**. Udes se najčešće odnosi na emisije velikih razmera, požar ili eksplozija, koji predstavljaju rezultat nekontrolisanog razvoja događaja u nekom sistemu, a koji za posledicu ima ozbiljnu opasnost za ljudsko zdravlje i okolinu.
- **Vanredna situacija** je poseban vid rizika: predstavlja svaku nepredvidjenu situaciju koja može da izazove smrt ili značajne povrede ljudi, materijalna , kulturna dobra ili životnu sredinu.

RIZIK

- Reč rizik (engleski risk) označava nekakvu potencijalnu opasnost, stavljanje na kocku, rizikovanje, mogućnost neuspeha.
- Rizik se odnosi na neki budući događaj, koji uključuje mogućnost neizvesnih štetnih posledica.
- Rizik se može posmatrati sa ekonomskog i pravnog stanovišta.
- Sa ekonomskog stanovišta rizik predstavlja verovatnoću nastupanja nekog ekonomski štetnog događaja.
- Sa pravnog stanovišta rizik predstavlja mogućnost nastupanja neizvesnog događaja koji ne zavisi od volje zainteresovanog lica, a čije je ostvarenje dopušteno javnim poretkom i moralom

RIZIK

- Rizik u najširem smislu predstavlja određenu opasnost, neizvesnost, gubitak, dakle neki budući, neizvestan događaj koji može imati i neželjne posledice.
- **Pojam rizika treba razlikovati od neizvesnosti.**
- O riziku se govori kad se kao rezultat nekog budućeg događaja mogu očekivati različiti međusobno isključivi ishodi s poznatom (pretpostavljenom) verovatnošću p .
- Ako takva verovatnost ne postoji, radi se o neizvesnosti .
- **Upravljanje rizikom** definiše se kao sistematska primena menadžerskih politika, procedura i prakse sa ciljem indentifikacije, analize, procene, pristupima i nadzorima rizika. Cilj upravljanja rizikom dobija najbolju moguću kombinaciju dohotka i bazbednosti ostvarivanja tog dohotka

RIZIK---HAZARD

- Razlika između pojmova rizik i hazard
 - rizik predhodi hazardu, predstavlja mogućnost za nastanak nekog događaja
 - hazard predstavlja opasnost konkretnu situaciju koja uslovljava nastanak stetnog događaja
- Rizik se predstavlja na sledeći način
 - Rizik = Verovatnoća x Posledice**
- Analiza i procena rizika
- Najkoplikovaniji deo procesa upravljanja rizikom predstavlja analiza i procena rizika.
- Analiza ima za cilj da se utvrdi uzročno posledična veza između rizika, očekivanih posledica i načina na koji se rizici realizuju (šta, gde, kada i kako je izloženo riziku i očekivani mehanizam realizacije rizika). Procena maksimalno moguće štete.

Rizici prema uzročnosti njihovog nastupanja mogu podeliti u tri velike grupe:

- **1. Tehničke rizike** –koji proizilaze iz tehnologije poslovanja i korišćene tehnike (mogućnosti kod kojih mogu nastupiti štetna dejstva kao posledica određenog načina obavljanja poslovnih aktivnosti i procedura.)
- **2. Finansijske rizike**- koji proizilaze iz finansijskog poslovanja (mogu biti loši poslovni ugovori, poslovne kalkulacije i obračuni kao i finansijske mere u zemlji i inostranstvu)
- **3. Fizičke rizike** - koji su vezani za materijalni sadržaj u sredstvima u procesu rada (dejstva koja dovode do propadanja ili nestajanja materije usled dejstva nekih sila).

Osnovne metode i tehnike kontrole rizika

Rizik treba:

- **identifikovati**
- **analizirati, proceniti i doneti program upravljanja rizikom**
- **izbegavati ili kontrolisati rizik**
- **pratiti rizik i stalno proveravati efikasnost programa upravljanja rizikom i preduzimati potrebne korekcije**

MATRICA RIZIKA

Verovatnoća	Veoma visoka	4A	4B	4C	4D	4E
	Visoka	3A	3B	3C	3D	3E
	Niska	2A	2B	2C	2D	2E
	Veoma niska	1A	1B	1C	1D	1E
RIZIK		Beznačajna	Značajna	Ozbiljna	Veoma ozbiljna	Katastrofalna
		Posledica				

Nivo posledica		Primer detaljnog opisa
Brojčani	opisni	
1	Beznačajan	Bez štete, mali finansijski gubitak
2	Malo	Prva pomoć , tretman, odmah se na licu mesta ograniči, srednji finansijski gubitak
3	Srednje	Potreban medicinski tretman, na licu mesta držati pod kontrolom uz spoljašnju pomoć (pomoć van organizacije), veliki finansijski gubitak
4	Veliko	Velika šteta, gubitak proizvodne sposobnosti, širenje sa lica mesta bez štetnih efekata, veliki finansijski gubitak
5	Katastrofalno	Smrt, toksično širenje sa lice mesta sa štetnim posledicama, ogroman finansijski gubitak